

Синергетичний ефект в системі екологоорієнтованого адміністративно-територіального управління

Алібекова Ю.Т., аспірант

Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

Гордієнко В.П., доц.

ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ" (м. Суми, Україна)

Сучасна система управління соціально-економічним розвитком адміністративної території потребує удосконалення у зв'язку з тим, що існує проблема відсутності ефективного механізму стимулювання суб'єктів господарювання до природоохоронної діяльності, що обумовлює необхідність формування державної спонукальної примусової системи адміністративно-законодавчих та ринкових інструментів екологічного регулювання, яка апріорі спрямована на ефективне розв'язання широкого кола проблем раціоналізації природокористування. Таким чином особливою актуальністю набуває питання формування екологоорієнтованої системи управління та дослідження зв'язків, що виникають в цій системі. Адже зв'язки формують підґрунтя ефективного функціонування адміністративної території.

Проблемам визначення, формування, характеру та функцій зв'язків системи присвячені праці В.Г. Афанасьєва, Н.І. Калашнікової, А.А. Котова,; питанням аналізу можливості появи позитивних синергетичних ефектів в процесі ускладнення регіональних систем і збільшення рівня їх відкритості присвячені дослідження П.В. Захарченко, В.П. Решетило. Водночас, питання використання синергетичних ефектів у практиці функціонування адміністративних систем вимагають на сьогодні подальшого дослідження.

Формування синергетичних зв'язків в системі екологоорієнтованого адміністративно-територіального управління відображено нами на рис. 1.

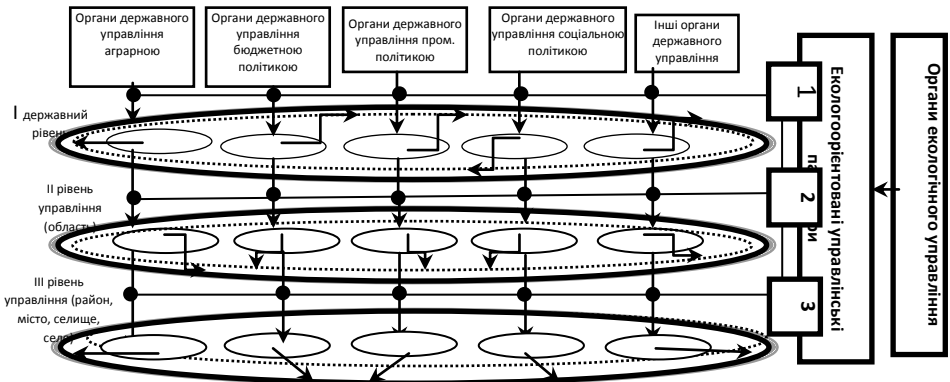

Рис. 1 – Формування синергетичних зв'язків в системі

екологоорієнтованого адміністративно-територіального управління

Таким чином, інтеграція екологічного імперативу через екологічно орієнтовані управлінські параметри в усі підрозділи територіального управління утворює синергетичні зв'язки.

Позитивні синергетичні ефекти від розвитку синергетичних зв'язків можуть проявлятися через зменшення антропогенного впливу, відтворення природного потенціалу, покращення стану природного середовища, підвищення ефективності розвитку регіональних підприємств, формування зацікавленості господарюючих суб'єктів у впровадженні маловідходних і ресурсозберігаючих технологій, у випуску екологічно чистих («зелених») товарів та поширенні екологічного менеджменту.

Виникнення ефекту, що забезпечує перевищення ефекту спільного функціонування об'єктів над сумою ефектів їх автономної діяльності можна визначити:

$$E_1 + E_2 + E_3 < E_s; \quad (1)$$

де E_1 – ефекти від функціонування соціальної підсистеми; E_2 – ефекти від функціонування економічної підсистеми; E_3 – ефекти від функціонування екологічної підсистеми;

Тоді синергетичний ефект E_s^U вимірюється:

$$E_s^U = E_s - (E_1 + E_2 + E_3); \quad (2)$$

При цьому, чим більше синергетичний ефект $E_s^U > 0$, тим глибше процес соціо-еколого-екологічної взаємодії і тим стійкішою є система, в яку інтегрований екологічний імператив, чим менше $E_s^U > 0$, тим менше цей ефект і не стійкіша новоутворена структура.

В контексті досягнення сталого розвитку територій позитивним синергетичним ефектом від інтеграції екологічного імперативу в структуру управління очікується отримати у вигляді зниження навантаження на навколишнє середовище та підвищення рівня соціо-економічного розвитку.

1. Решетило В.П. Синергия становления и развития региональных экономических систем: монография / В.П. Решетило; Харк. нац. акад. город. хоз-ва – Х.: 2009. – 218 с.

2. Веклич О.О. Економічний механізм екологічного регулювання в Україні. – Київ: УННСР, 2003. – 89 С.

3. Державне управління регіональним розвитком України: монографія / за заг. ред. В.Є. Воротіна, Я.А. Жаліла. – К.: НІСД, 2010. – с. 9.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 22-24.